

EI VIRKELIGHETSSKILDNING AV ET LITE ØYSAMFUNN

SILDA I 1930-åra

Øya har to havneanlegg, et kunstig og et naturlig. I det kunstige havnebassenget er det bygd molo, og der legger de store fiskebåtene til. Den naturlige er mindre og blir for det meste brukt til småbåthavn.

Det høyeste punktet kalles "Varden" og måler 98.7meter. Navnet kommer trolig av at denne høyden ble brukt til vardebrenning i gamle dager, den såkalte "jungeltelegrafen".

Fra naturens side er øya snau med bergknauser og enkelte jordflekker innimellom. Selv om jordlappene var små, fikk folket så mye ut av dem at de hadde melk, egg, kjøtt, og delvis korn til eget bruk. Eiendommene fikk etter hvert navn etter hvordan topografien på stedet artet seg, f.eks. "Knausen" og "Myra". Disse navnene er fremdeles i bruk. På grunn av beliggenheten er det vanskelig å få trevoksten til å trives, men en og annen busk trosser uansett vær og vind. Det finnes heller ikke noe vilt dyreliv, verken rotter, mus eller ormer.

Innbyggertallet ligger i dag på ca 160, og disse er spredt på et areal på omkring 1 kvadratkilometer. Øybeboerne synes å være meget stedbundne. Barna vokser opp på øya, reiser vekk for å ta utdanning, og mange kommer tilbake for å bosette seg. Familiene kan være uvanlig store i forhold til det vi er vant med. Ofte var hver husstand på 5 – 10 barn. Mange av de unge beboerne har arbeid på fastlandet og drar frem og tilbake hver dag.

Fiske har vært hovednæringen gjennom tidene. I 1. verdenskrig startet de tranbrenneri og sildesalting, og det var en glanstid for befolkningen., men de berømte 20-årene gav seg også utslag her. Fisket var dårlig, likeså avsetningen og prisene. Beboerne har aldri vært redde for å prøve noe nytt, og i begynnelsen av 30- årene tok et av båtlagene til med forsøksfiske med trål etter flyndre på Nordland. Fangsten var bra, og avsetning og pris så ut til å ha en lovende fremtid. Dette gjorde utslag til at de fleste båtlagene fra øya rustet seg ut til dette fisket. Båtene var helst små til dette fisket, 30-40 fot, men likevel fult brukbare. Turene varte ofte 5 – 6 måneder, og fangsten ble lagt i kisten, brønnbåter ble de kalt, og levert i Trondheim. På grunn av det gode utbyttet hadde mange av fiskerne fått anledning til å skifte ut skøytene til bedre og større fartøyer på ca 50 fot.

Da krigen kom, ble disse fiskefeltene minelagt, og fiskerne måtte ta til med en ny sort fiske på sei og sildefiske på hjemlige trakter. Ganske snart viste det seg at flere av øyboerne fikk andre ting å sysle med i krigstiden.

Endelig etter fem farefulle år, kunne øybeboerne ta opp igjen arbeidet som hadde blitt avbrutt. Om vinteren reiste mennene på sildefiske og om sommeren var det snurpefiske etter sei, men etter som årene gikk ble båtene igjen for små. Denne gangen ble de byttet ut med større havgående fartøyer på 60- 70 fot. Dermed kunne de nå felte som lå lenger vekk, f.eks. Shetland og Hebridene.

*Av kven, og kvar kjem dette dokumentet frå?
Det er funne under rydding i gamle «silda.com»*